

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 24.

GAZDASÁGI ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

I. TESZTFELADATOK**18 pont**

1. A
2. C
3. A
4. B
5. B
6. D
7. B
8. D
9. C

Minden jó megoldás 2 pont.

II. IGAZ-HAMIS ÁLLÍTÁSOK**18 pont**

1. **IGAZ**, mert árrugalmatlan kereslet esetén az adott jószágból fogyasztott mennyiség csökkenése kisebb arányú, mint az ár emelkedése.
2. **HAMIS**, mert a kompetitív vállalat rövid távú kínálati görbéje a határköltséggörbe üzemszüneti pont (az átlagos változó költség görbe minimumpontja) fölötti szakasza.
3. **HAMIS**, mert a monopólium is veszteséges rövidtávon, ha a piaci keresleti görbe minden pontja az átlagköltség görbéje alatt marad.
4. **IGAZ**, mert csúcsforgalom idején az egyes autósok gátolják a többiek mozgását. Szintén helyes válasz: fokozzák a levegő szennyezettségét.
5. **IGAZ**, mert a külföldi adósság után fizetendő kamatok külföldi gazdasági szereplők hazai tőkejövedelmének számítanak, s így csökkentik a GNI-t a GDP-hez képest.
6. **IGAZ**, mert ekkor az alkalmazott munkamennyiség emelkedése csak a munkanélküliek foglalkoztatása révén lehetséges. Szintén helyes válasz Okun törvényére hivatkozni.
7. **IGAZ**, mert az adóemelés csökkenti a fogyasztási keresletet.
8. **IGAZ**, mert az árszínvonal emelkedése csökkenti a reálpénzkínálatot. Szintén helyes válasz: növelheti a nominális pénzkeresletet.
9. **HAMIS**, mert az importtal versenyző hazai termelőknek kedvez a leértékelődés, hiszen megnöveli az importtermékek forintban kifejezett árát.

Helyes válasz megfelelő indoklással 1+1 pont;

helyes válasz nem megfelelő indoklással vagy indoklás nélkül: 1+0 pont;

hibás válasz 0+0 pont.

III. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK**12 pont**

1. A nemzetközi fizetési mérleg egy ország lakosainak külfölddel lebonyolított összes gazdasági ügyleteinek nyilvántartására szolgál.
2. A gépért maximum a jövőbeli hozamok jelenértékének megfelelő összeget érdemes fizetni.
Ez $2,75/1,1 + 3,63/1,1^2 = 5,5$ millió Ft.
3. A reálpénzkeresleti függvény a gazdaság szereplői által tartani kívánt pénzösszeg reálértékét mutatja meg a reáljövedelem és a kamatláb függvényében. A reáljövedelem növekedésével emelkedik, a kamatláb emelkedésével csökken a pénzkereslet.
4. A növekvő kereslet hatására nő a kibocsátás és a reáljövedelem. A reáljövedelem emelkedése a fogyasztási függvény szerint növeli a háztartási fogyasztást és megtakarítást is.

Minden helyes válasz 3 pont. A pont értelemszerűen bontható.

IV. SZÁMÍTÁSI ÉS GEOMETRIAI FELADATOK**42 pont**

A javítás során, a számolási hibákért ott kell pontot levonni, ahol a vizsgázó elkövette, a többi részfeladatnál a logikailag jó megoldásra meg lehet adni a megfelelő részpontokat!

1. feladat**12 pont**

a) Az adott árak és jövedelem mellett Pistike költségvetési egyenesének egyenlete:

$20R + 10C = 300 \rightarrow 20R = 300 - 10C \rightarrow R = 15 - 0,5C$, ahol R a rágó, C a cukorka fogyasztása. 2 pont

b) Mivel egy cukorka elfogyasztása után Pistike mindig elrág egy rágót is, ezért rágó fogyasztása megegyezik cukorka fogyasztásával: $R = C$.

A költségvetési egyenes egyenletéből és az $R = C$ összefüggésből adódik, hogy $1,5C = 15 \rightarrow C = R = 10$. 1 pont

Ennek alapján cukorkára $10 \times 10 = 100$ Ft-ot, rágóra pedig $20 \times 10 = 200$ Ft-ot költ. 1 pont

c) Az alábbi ábrán vastag folytonos vonal mutatja a költségvetési egyenest és az A pont az optimális választást. A költségvetési egyenes helyes berajzolása: 1 pont

Az optimális választás helyes berajzolása: 1 pont

d) Ha az apuka 3 darab rágót ajándékoz Pistikének, akkor Pistike változatlan mennyiségű cukorkához még három rágót fogyaszthat. Így a megváltozott költségvetési egyenesének egyenlete: $R = 18 - 0,5C$. 2 pont

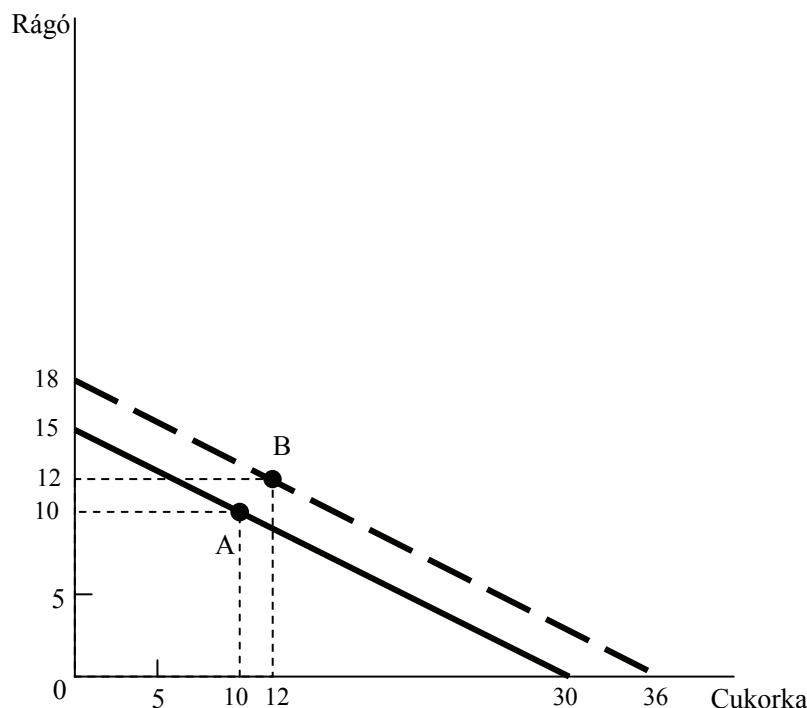
e) Továbbra is érvényes az $R = C$ összefüggés. Így a megváltozott fogyasztás:

$1,5C = 18 \rightarrow C = R = 12$. Tehát Pistike két rágóval és két cukorkával többet fogyaszt, mint korábban. 1 pont

Cukorkára $10 \cdot 12 = 120$ Ft-ot, rágóra pedig $20 \cdot 9 = 180$ Ft-ot költ (hiszen 3 rágót ajándékba kap) 1 pont

f) Az alábbi ábrán vastag szaggatott vonal mutatja az új költségvetési egyenest és a B pont az új optimális választást. A költségvetési egyenes helyes berajzolása: 1 pont

Az optimális választás helyes berajzolása: 1 pont

2. feladat**10 pont**

a) Az $MC = MR = P$ kritérium alkalmazásával, a $8000 + 20q = 12\,000$ egyenletből következik, hogy a cég naponta **$q = 200$** darab széket állít elő

2 pont

(bontható)

Az árbevétel értéke $TR = 12\,000 \times 200 = 2\,400\,000$ Ft. A változó költségek értéke a $VC = AVC \times q$ összefüggésből: $VC = 10\,000 \times 200 = 2\,000\,000$ Ft, így az összes költség $TC = 2\,160\,000$ Ft. Tehát a profit **$T\pi = 240\,000$ Ft.**

2 pont

(bontható)

b) A kft. akkor szüneteltetné a termelést, ha a székek piaci ára 8000 Ft-ra vagy az alá süllyedne,

1 pont

mert az AVC minimuma 8000 Ft-os értéknél van.

1 pont

c) A munka átlagtermék függvényének alapján a cég termelési függvénye

$$q = AP_L \times L = 10 \times \sqrt{L} \text{ egyenletű.}$$

1 pont

Ebből kiszámítható, hogy a vállalat a 200 darab szék előállításához **$L = 20^2 = 400$ munkaóra** munkamennyiséget alkalmaz.

1 pont

A $VC = 2\,000\,000$ Ft változó költségből a nyersanyag és energia költség összesen $8000 \times 200 = 1\,600\,000$ Ft-ot tesz ki, így az összes munkaköltség 400 000 Ft, amelyet 400 munkaóra fordítanak, tehát egy munkaóra alkalmazásának költsége **$P_L = 1000$ Ft.**

2 pont

(bontható)

3. feladat**10 pont**

a) A háztartások megtakarítása egyenlő az adózás utáni jövedelmük és a fogyasztásuk különbségével: $2500 + 600 - 1000 - 1700 = \mathbf{400 \text{ Mrd tallér}}$ *2 pont*

A külföld megtakarítása egyenlő az import és az export különbségével:

$$2800 - 3000 = \mathbf{-200 \text{ Mrd tallér.}}$$

2 pont

A kormányzati vásárlások értékét megkaphatjuk, ha az adóbevételekből levonjuk a transzferkiadásokat és hozzáadjuk a költségvetési deficit összegét:

$$1000 + 700 - 600 + 300 = \mathbf{1400 \text{ Mrd tallér.}}$$

2 pont

Az összes beruházás értéke egyenlő az összes megtakarítás összegével: $400 \text{ (háztartási megtakarítás)} - 200 \text{ (külföldi megtakarítás)} + 500 \text{ (vállalati megtakarítás)} - 300 \text{ (állami megtakarítás)} = \mathbf{400 \text{ Mrd tallér.}}$

*2 pont**(bontható)*

b) A $GDP = C + I + G + X - IM$ jövedelemazonosság alapján a GDP értéke:

$$1700 + 400 + 1400 + 3000 - 2800 = \mathbf{3700 \text{ Mrd tallér.}}$$

*2 pont***4. feladat****10 pont**

a) Az árupiaci egyensúly összefüggése a nyitott gazdaságban: $Y = C + I + G + X - IM \rightarrow$

$$Y = 1500 + 0,8(Y - 2000) + 4000 + 2500 + 20\,000 - 1000 - 0,6Y \rightarrow$$

$$Y = 25\,400 + 0,2Y \rightarrow \mathbf{Y = 31\,750 \text{ (egyensúlyi jövedelem)}}$$

*2 pont**(bontható)*

Az egyensúlyi jövedelem meghatározott értéke mellett az import nagysága

$$IM = 20\,050, \text{ így a külkereskedelmi mérleg egyenlege } \mathbf{X - IM = - 50.}$$

2 pont

b) A magán megtakarításokat leíró egyenlet az új egyensúlyi helyzetben:

$$S' = -C_0' + 0,2(Y' - 2000) = 4600.$$

Ebből az autonóm fogyasztás megváltozott értéke: $C_0' = \mathbf{0,2Y' - 5000.}$

Az egyensúlyi jövedelem nagyságát leíró egyenlet a megváltozott egyensúlyi helyzetben:

$$Y' = C_0' + 0,8(Y' - 2000) + 4000 + 2500 + 20\,000 - 1000 - 0,6Y'$$

Az autonóm fogyasztást behelyettesítve:

$$Y' = 0,2Y' - 5000 + 0,8(Y' - 2000) + 4000 + 2500 + 20\,000 - 1000 - 0,6Y' \rightarrow$$

$$Y' = 0,4Y' + 18\,900 \rightarrow \mathbf{Y' = 31\,500 \text{ (az egyensúlyi jövedelem megváltozott értéke)}}$$

*2 pont**(bontható)*

$$\text{Az autonóm fogyasztás megváltozott értéke } C_0' = 0,2 \times 31\,500 - 5000 = \mathbf{1300}$$

2 pont

Az egyensúlyi jövedelem megváltozott értéke mellett az import nagysága $IM' = 19\,900$,

$$\text{tehát a külkereskedelmi mérleg módosult egyenlege } \mathbf{X - IM' = + 100.}$$

2 pont